

Vrijwilligersorganisatie (BUS) Burgerkracht Uit Samenwerking.

Contacten: per e-mail: info@debus.nl en voor info: web: www.debus.nl

Wat je moet weten over het nieuwe 'onduidelijke' pensioenstelsel: 'Geld kan niet zomaar verdwijnen'

De nieuwe pensioenwet vervangt het oude stelsel waarin vaste uitkeringen een belofte waren. Alles gaat draaien om een 'persoonlijk pensioenvermogen'. Toch roept het nieuwe pensioenstelsel nog steeds veel vragen op in de chat, daar zijn we ingedoken.

Het nieuwe pensioenstelsel betekent dat je pensioen niet meer vaststaat, maar afhankelijk is van hoe de economie het doet. Veel pensioenfondsen wachten nog met de overstap naar het nieuwe systeem, blijkt uit cijfers van DNB en AFM. "Het is belangrijk dat pensioenfondsen zorgvuldig omgaan met deze grote overgang", zegt de woordvoerder van de Pensioenfederatie, de koepelorganisatie van bijna alle pensioenfondsen.

■ **Waarom is er onduidelijkheid?**

"Ik zit al veertig jaar in het pensioenvak en de nieuwe pensioenwet is de grootste verandering die ik ooit heb meegemaakt", zegt 'n hoogleraar fiscaal pensioenrecht. De wet is volgens hem ingewikkeld, en dat zorgt voor onzekerheid. "Als politici een aangenomen wet opnieuw ter discussie stellen, raken mensen in de war." Politieke partijen zoals de PVV en de BBB pleitten tijdens de verkiezingen voor een terugkeer naar het oude stelsel. De woordvoerder van vakbond CNV waarschuwt alleen dat dit leidt tot tijdverlies en wantrouwen: "Na tien jaar onderhandelen is de wet aangenomen. Teruggaan betekent een herhaling van zetten en het verliezen van vertrouwen."

Het oude stelsel was niet meer houdbaar:

De woordvoerder van de Pensioenfederatie merkt dat het voor veel mensen onduidelijk is waarom het oude pensioenstelsel moest worden aangepast. Een belangrijk probleem was dat pensioenen jarenlang niet geïndexeerd konden worden, zelfs niet toen de rendementen goed waren. Dit leidde tot veel frustratie onder gepensioneerden.

De woordvoerder van CNV noemt het oude systeem 'een mooi maar krakkemikkig huis dat niet meer voldeed aan de eisen van deze tijd'. Hoewel het jarenlang succesvol was, had het een grote onderhoudsbeurt nodig. Door strenge regels konden pensioenen niet omhoog en paste het systeem niet meer bij de moderne arbeidsmarkt, waarin mensen vaker van baan wisselen.

'Onzekerheid, maar geen gokspel'

Mensen maken zich zorgen over hun pensioen omdat ze niet precies weten hoeveel ze straks krijgen. "Pensioenfondsen kunnen pas kort voor de overgang vertellen wat het in euro's betekent", legt de woordvoerder van CNV uit.

De hoogleraar wijst erop dat goede uitleg essentieel is om de onrust te verminderen. "Het nieuwe systeem brengt meer onzekerheid, maar het is geen gokspel", zegt hij. "Mensen willen weten wat ze kunnen verwachten. Pensioenfondsen sturen daarom brieven met scenario's: wat gebeurt er bij een gunstige, ongunstige of gemiddelde economische situatie? Dat helpt om transparantie te bieden", vult Jaarsma aan.

Meeste mensen weten niet wat nieuw pensioenstelsel betekent:

■ Meer dan de helft van de Nederlanders onder de 67 jaar is onvoldoende op de hoogte van de veranderingen in de nieuwe Pensioenwet, dat blijkt uit **de tweede pensioenpeiling** van het Nationaal

■ **Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud).**

Jongvolwassenen, vrouwen en (v)mbo-opgeleiden zijn minder goed geïnformeerd dan ouderen, mannen en hbo- of wo-opgeleiden. De belangrijkste veranderingen die genoemd worden, zijn de meer individuele pensioenopbouw en de onzekere pensioenuitkeringen.

■ Uit een **eerdere peiling van EenVandaag** uit 2023 over de nieuwe pensioenwet bleek al dat er veel zorgen zijn over deze veranderingen, vooral onder mensen die dicht bij hun pensioen zitten. Veel mensen maken zich zorgen omdat de hoogte van hun pensioen afhankelijk wordt van de economische situatie, wat voor sommigen voelt als 'gokken met mijn zuurverdiende geld'.

■ Wat verandert er precies?

Maar er verandert er in de praktijk voor de gepensioneerden en voor de werkenden weinig. "Wel gaat er onder de motorkap bij pensioenfondsen veel veranderen." Het huidige systeem werkt met één grote collectieve pot waarin alle premies worden gestort. Gepensioneerden hebben op basis daarvan een aanspraak en krijgen hun pensioen betaald uit deze gezamenlijke pot.

"Wat we in het nieuwe systeem gaan doen", vervolgt hij, "is dat iedereen als het ware een eigen pensioenrekening krijgt. In het jaaroverzicht staat hoeveel geld er voor iemands pensioen klaarstaat."

■ 'Geld kan niet zomaar verdwijnen'

'Mijn pensioen gaat verloren bij de nieuwe pensioenwet' is een gerucht dat veel rondgaat. De woordvoerder van CNV noemt dit onzin. "Er verdwijnt geen geld tijdens de overgang, misverstanden ontstaan omdat mensen geen directe controle over hun pensioen hebben."

"De term 'casinopensioen' maakt mensen ook onnodig bang", zegt woordvoerder Pensioenfederatie, de hoogleraar voegt toe dat pensioenfondsen streng worden gecontroleerd door toezichthouders zoals De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële Markten. "Geld kan niet zomaar verdwijnen."

■ Hoger rendement, maar meer onzekerheid:

Het nieuwe systeem biedt kansen op een hoger rendement, legt hoogleraar Kappelle uit. "Omdat er geen buffers meer nodig zijn, kunnen pensioenfondsen risicovoller beleggen, wat op de lange termijn vaak meer oplevert." Maar dat betekent ook dat pensioenen iets lager kunnen uitvallen als het economisch tegenzit, voegt Jaarsma toe.

Het oude stelsel kende buffers om te garanderen dat er altijd genoeg geld beschikbaar was voor uitkeringen, zelfs in slechte tijden. "Maar zelfs dat bleek niet voldoende, in de afgelopen jaren met algemene rentes, hebben sommige pensioenfondsen de uitkeringen daadwerkelijk moeten verlagen. En deze relatieve veiligheid ging ten koste van potentieel rendement. Zekerheid kost nu eenmaal geld", zegt de woordvoerder van Pensioenfederatie.

Pensioenfondsen schuiven overstap nieuw stelsel voor zich uit:

Het aantal pensioenfondsen dat per 1 januari 2025 overstapt naar het nieuwe pensioenstelsel is fors gedaald, bleek deze maand uit cijfers van DNB en AFM. Volgens de woordvoerder van de Pensioenfederatie spelen meerdere factoren een rol bij deze vertraging.

"Politieke onduidelijkheid zorgt ervoor dat diverse fondsen nog even afwachten om te zien wat de definitieve regelgeving zal worden", zegt Kappelle. "Daarnaast speelt een schaarste in IT-capaciteit en adviescapaciteit een grote rol."

■ Dekkingsgraad:

"De dekkingsgraad is ook een belangrijke factor," legt de woordvoerder van de pensioenfederatie uit.

"Hoe hoger de dekkingsgraad, hoe makkelijker het invaren. Maar het is zeker niet de enige factor."

De dekkingsgraad geeft aan of een fonds genoeg vermogen heeft om de pensioenen in de toekomst uit te keren. Een hogere dekkingsgraad betekent dat een fonds meer vermogen heeft dan nodig om pensioenen uit te keren, terwijl een lage dekkingsgraad kan betekenen dat een fonds financiële problemen heeft bij het voldoen aan die verplichtingen.

■ 'Je moet zeker weten dat alles op groen staat':

"Maar een pensioenfonds kan ook wachten met overstappen vanwege administratieve uitdagingen, volgens de hoogleraar "Bij veel fondsen moet bijvoorbeeld hun ICT-systeem omgebouwd worden en de gegevens van alle deelnemers in het systeem moeten kloppen."

"Je moet zeker weten dat alles op groen staat, anders loop je het risico dat je fouten maakt. Fondsen die uitstellen, hebben vaak één of twee dingen nog niet goed geregeld, en nemen daarom extra tijd. Je moet het gewoon in één keer goed doen."

Een eerlijk systeem voor jong en oud:

Een veelgehoorde zorg in onze chat is of jongeren de dupe worden van het nieuwe systeem. "Het kan nooit volledig gegarandeerd worden dat jongeren niet benadeeld worden door de nieuwe pensioenwet, maar de overheid heeft wel waarborgen ingebouwd", zegt de woordvoerder van de Pensioenfederatie.

Zo mag er geen vermogen van jongeren worden gebruikt om ouderen uit te keren. "Het moet voor alle deelnemers kloppen." De rekenregels van de overheid moeten voorkomen dat de ene generatie de andere benadeelt volgens de woordvoerder.

Wat als ik al met pensioen ben?:

Voor gepensioneerden verandert er weinig, benadrukt de hoogleraar. "Fondsen informeren gepensioneerden over wat ze kunnen verwachten bij verschillende economische scenario's."

De woordvoerder van de Pensioenfederatie benadrukt dat het doel vooral bedoelt is om te voorkomen dat pensioenen opnieuw jarenlang niet worden geïndexeerd. "Met het oude systeem konden uitkeringen niet omhoog, zelfs niet met goede rendementen. Dat probleem wordt nu aangepakt."

Informatie over de nieuwe pensioenwet:

"Samen met de overheid werken pensioenfondsen in verschillende campagnes om verschillende leeftijdsgroepen te bereiken. Kijk op <https://www.pensioenduidelijkheid.nl> en <https://pensioenfondsen.nl> of op <https://nuietsdoenaanjepensioen.nl> bijvoorbeeld. Via die kanalen roepen we altijd op om naar <https://www.mijnpensioenoverzicht.nl> te gaan", zegt de woordvoerder.

'Verantwoordelijkheid ligt bij mensen zelf':

Een grote uitdaging is hoe informatie over de nieuwe wet effectiever kan worden overgebracht. "De informatie is er, maar als mensen het niet lezen of begrijpen, komen we niet verder", zegt de woordvoerder van de Pensioenfederatie.

Volgens de hoogleraar is het cruciaal om pensioen een normaler gespreksonderwerp te maken, ook bij jongere doelgroepen. "Maar uiteindelijk ligt de verantwoordelijkheid bij mensen zelf. Ze moeten de stap zetten om te kijken wat er voor hen verandert."

Opgemaakt en gepubliceerd: 06 januari 2025

Bronvermelding:

Uitgegeven door: Vrijwilligersorganisatie Burgerkracht Uit Samenwerking (BUS)